

Laboratorija ICMP u Tuzli i zloupotreba DNK dokaza: Pitanja koja traže odgovore

By [Stefan Karganović](#)

In-depth Report: [THE BALKANS](#)

Global Research, August 02, 2011

[Srebrenica Historical Project](#) 2 August 2011

Међународна комисија за нестала лица, позната такође као ICMP, систематски дезинформише о стварном домету ДНК технологије којом се у свом раду служи како би створила лажан утисак да се у њеним лабораторијама налази кључ за решавање сребреничке енигме. Представници Комисије јавност воде у заблуду саопштењима да је „5,564 случајева сребреничких жртава“ затворено и да преостаје још само „око 1,500“ да се реши. („Ослобођење,“ 11. јули 2011, с. 3, Прилог 1) Међутим такав став потпуно је ненаучан. ДНК технологија служи само за идентификацију, она не може да утврди ни начин ни време смрти. ICMP нема начина ра разликује „жртве,“ одн. погубљене заробљенике, од особа које су настрадале у борбеним дејствима и чија смрт према томе не претставља ратни злочин. Нити ICMP има могућност да установи да је смрт особа чије остатке идентификује везана за сребреничке догађаје у јулу 1995. Они су могли да погину било где, било када.

Када ICMP износи тезу да у својим неприступачним лабораторијама постиже нешто што је научно немогуће, то сугерише један од следећа два закључка: или је ICMP формиран да под плаштом научне технологије обмањује јавност и судове, или је то једна шарлатанска организација коју би одмах требало затворити.

Као што је обично случај, када се ради о Сребреници, ништа није онако како на први поглед изгледа. Наводни подаци ICMP су веома непоуздани и, што је најважније, они су – сасвим непроверљиви.

Докази ICMP су недоступни и непроверљиви

На судским процесима, приликом утврђивања чињеница везано за Сребреницу, на тему ДНК до сада никада није било исцрпне и транспарентне расправе. На пример, ДНК докази били су предочени пред МКТБЈ у предмету Поповић, али – на затвореној седници. Па чак и то догодило се под крајње неравноправним условима који тимовима одбране нису допуштали ни временске ни материјалне могућности да понуђени ДНК материјал свестрано и стручно испитају. Објашњење за ту тајанственост било је да би увид јавности у те податке представљало “безосећајан” чин чиме би се наводно повредило достојанство жртава, и да би то чак могло нанети велику бол њиховим преживелим сродницима. Осећања и интереси појединаца и заједница који би – услед прихватања оваквих доказа – могли бити оптерећени вишедеценијским казнама и љагом геноцида, очигледно, нису играли велику улогу у разматрању судског већа. На сваки захтев приватних лица или заинтересованих организација да се узорци ДНК анализа које је урадио ICMP доставе на увид ради независне провере, учтиво се даје увек исти одговор: то је немогуће без писмене сагласности родбине жртава, опет под

изговором заштите „приватности.“ Такву писмену сагласност још нико никад није добио.

Изгледа, међутим, да та заштита приватности иде предалеко, чак до апсурда, зато што се она протеже и на само Тужилаштво Хашког трибунала. Имамо разлога за основу предпоставку да ни Тужилаштво није прегледало ДНК доказе које ICMP преко њега судском већу нуди као материјалну потпору за доношење закључка да је у Сребреници заиста био почињен геноцид масовних размера. Како другачије протумачити изјаву тужитељице Хилдегард Ерц-Рецлаф [Hildegard Uertz-Retzlaff], која је у одговору на захтев оптуженог Караџића, да му се омогући да те доказе прегледа, већу изјавила следеће: “ICMP није ни нама доставио ДНК налазе. Тако да није тачно да су га они дали нама, али не другима.”[1]

Злоупотребе у предмету Караџић

Пажљиво читање одлуке Караџићевог већа, којом се одбрани наговештава могућност да провери релативно мали број узорака (300 од преко 6.000), а што је било брзоплето поздрављено као важан помак у односу на претходно стање, открива да је и тај мали уступак врло условљен и да је у њему уграђена могућност да одбрана на крају не добије ништа. Јер, пре свега, веће није начелно одбацило став ICMP да се показивање ДНК анализа може дозволити само уз писмену сагласност родбине. Имплицитно усвајање таквог става, којим се одбрана у сваком сребреничком предмету потенцијално лишава могућности да провери један од најважнијих елемената доказног материјала које тужилаштво предочава против оптуженог, представља прворазредни скандал и озбиљну повреду процесних права оптуженог. Затим, у решењу Караџићевог већа стоји да је „ICMP пристао да прибави дозволе од приближно 1.200 сродника који су дали узорке који се односе на 300 случајева које ће одабрати оптужени, како би стручњаци оптуженог могли да обаве неопходну анализу.“[2] Шта ако тих 1.200 сродника, или велики број њих, једноставно одбију да неопходну дозволу потпишу? Ако пођемо од начелног става да њихова дозвола јесте потребна,[3] онда морамо прихватити и могућност њиховог одбијања да је дају. Одбрана би се тада вратила на полазну тачку и наводни „помак“ у њену корист показао би се као оно што стварно јесте – још једна илузија.

Ако у односу на ове доказе, за које се тврди да представљају последњу реч науке, чак и Тужилаштво оперише на слепо, шта се онда може рећи за судско веће, од кога се очекује да на основу невиђених и критички не проанализираних доказа доноси врло значајне и далекосежне правне закључке? Или за одбрану, која је лишена могућности да предочене доказе подвргне стручној анализи? Или за светску јавност, којој ће резултати такве «експертизе» ове хуманитарне невладине организације бити сервирани као неприкосновена научна истина?

ICMP је радио и делимично још увек ради без професионалног сертификата

Степен до којег се лабораторији ICMP гледа кроз прсте по кључним питањима стварно је невероватан. Током суђења у Хагу у предмету Поповић, на видело је изашла чињеница да је годинама, све до октобра 2007, ICMP радио без сертификата међународне агенције која одобрава рад ДНК лабораторијама, а која се зове ГЕДНАП.[4] Директор ICMP за форензичке студије, Томас Парсонс, на унакрсном испитивању ту чињеницу је отворено признао.[5]

Међутим, чак ни тада, ни под заклетвом, представник ICMP није рекао целу истину. Наша НВО «Историјски пројекат Сребреница» упутила је 20. јула 2010. године проф. Бернту Бринкману, тадашњем директору ГЕДНАП-а, упит да ли ICMP од те организације има лиценцу за професионалан рад и да ли је код њих регистрована. Одговор проф. Бринкмана се налази у Прилогу 2 и он гласи:

«Лабораторија ICMP у Тузли се не налази на нашем списку учесника у ГЕДНАП-у. То значи да је лабораторија у Тузли непозната организаторима Геднаповог професионалног тестирања.»

Професор Бринкман затим додаје детаљ који разоткрива целу игру:

«Међутим, постоје две ICMP лабораторије које учествују у Геднаповом програму тестирања, у Сарајеву и у Бања Луци.»

У Сарајеву се налазе административне просторије ICMP, а у Бања Луци се налази један објекат скромног оперативног капацитета, специјализована лабораторија која се бави неким сложенијим задацима, и која је ту лоцирана највише из политичких разлога, да би се могло рећи да нечега има и на територији Републике Српске. Инспекција представника Геднапа на та два места нема никаквог практичног значаја зато што се скоро сав посао везан за ДНК анализу обавља у тајанственој лабораторији у Тузли, и у просторијама Пројекта Подриње који се такође тамо налази, али где приступа немају ни хашке одбране, ни хашки тужиоци, ни инспектори светског тела које лиценцира ДНК лабораторије и које им даје одобрење за професионалну делатност. То значи да са професионалног становишта главни објекат ICMP ради и даље бесправно и на дивље, као што је то био случај са свим објектима ICMP до октобра 2007. године.

Највећи део значајног посла који обавља ICMP, а то су хиљаде наводних ДНК упаривања на које се ICMP пред јавношћу и пред судовима позива – наводни доказни материјал који се користи пред Хашким трибуналом и Судом БиХ као основа за пресуде о масовним погубљењима геноцидних размера – одвија се у свима неприступачној лабораторијама ICMP у Тузли. Тај у оперативном смислу једино значајан објекат никада нису могли посетити међународни инспектори нити су могли проверити начин и резултате рада на том месту, а што је најбитније они му нису издали неопходни сертификат да би се могао бавити том делатношћу, што значи да та лабораторија ради на ивици професионалне легалности.

Једностранни састав особља

Према извештају лондонског «Фајненшел Тајмс-а» од 11. децембра 2007. године, 93 одсто особља ICMP су – Бошњаци. (Прилог 3) Да би се употпунила слика, што се руководства тиче председавајући ICMP је Томас Милер, бивши амбасадор САД у Босни и Херцеговини,[6] директорка Катрин Бомбергер такође је из САД, а њен помоћник Адам Бојс је из Велике Британије. Када ће други конститутивни народи БиХ добити по своју трећину у саставу особља Међународне комисије за нестала лица? Када ће представници других земаља из међународне заједнице – а има их око 190 – добити прилику да учествују у раду ICMP на руководећем нивоу? Зашто председавајући не би могао да буде из Аргентине, директорка из Етиопије, а њен први помоћник из Индије?

Наш изазов ICMP

НВО «Историјски пројекат Сребреница» баца рукавицу у лице организацији ICMP и у име јавности поставља јој следећа питања на која очекује хитне одговоре:

[1] Да ли је тачно да је највише што се ДНК анализом може утврдити само идентитет посмртних остатака и да се може обавити реасоцијација делова истог тела, али да ДНК не може да пружи информацију о начину и времену смрти, што је кључно за спровођење валидне криминалистичке истраге? Ако то јесте тачно, онда су идентификације и налази ICMP, осим за породице, ирелевантни зато што, за разлику од класичног аутопсијског извештаја, ДНК анализа не разликује да ли је особа била стрељана или је погинула у легитимним борбеним дејствима и зато што она не може да одговори на питање, да ли је смрт наступила у јулу 1995. у оквиру операције Сребреница, или у неком другом периоду пре или после тога?

[2] Без обзира на одговор на горње питање, зашто ICMP крије имена и презимена особа које је наводно идентификовала? Објављивањем њихових имена бар би се омогућило да они буду скинути са спискова несталих лица.

[3] Када ће ICMP своје узорке уступити независним лабораторијама како би резултати тих анализа могли бити независно проверени и да јавност и судови више не би морали да их примају на веру, као што је то био обичај са догмама у средњем веку?

[4] Када ће ICMP своју лабораторију у Тузли отворити међународним инспекторима да би они могли проверити квалитет њеног рада и издати јој професионални сертификат без којег ни једна ДНК лабораторија на свету не би смела да функционише?

[5] Када ће ICMP престати да се игра са термином «нестали» и да га злоупотребљава као да је његово значење исто што и «погубљен»? (Види Прилог 1, саопштење ICMP од 11. јула 2011, које је објављено у сарајевском «Ослобођењу».) Зашто ICMP, а то значи комисија за «нестала лица», ствара лажан утисак да се ДНК технологијом може постићи нешто више од пуке идентификације посмртних остатака и зашто ICMP јавност и судове води у заблуду да се помоћу ДНК могу утврдити и начин и време смрти, када је то немогуће? А ако то јесте немогуће, зашто ICMP подржава лажан утисак да је његовом технологијом могуће установити да су наводно идентификована лица била стрељана и да се то догодило баш после 11. јула 1995. у околини Сребренице?

[1] ICTY, Prosecutor v. Karadžić, Status conference, 23 јули, 2009, p. 364, 21-23. Мада се веће у предмету Караџић обавезало да одбрани омогућити проверу 300 ДНК извештаја, оно и даље уважава начелни став ICMP да је независна провера недопустива без писменог одобрења сваког члана породице који је дао узорак: „**NOTING** that the ICMP has stated that it cannot provide its entire database of genetic profiles obtained from blood samples taken from family members of missing persons to the Accused without obtaining the consent of each family member who provided such a sample, and that this process would take significant time in view of the volume of samples taken“, видети ICTY, Prosecutor v. Karadžić, “Order on selection of cases for DNA analysis,” 19 март, 2010., с. 2.

[2] ICTY, Prosecutor v. Karadžić, "Order on selection of cases for DNA analysis," 19 март, 2010., с. 2

[3] То, наравно, уопште није тачно. Суд има потпуну надлежност над целокупним доказним материјалом који се разматра, као и обавезу да тај материјал у целости стави на располагање оптуженом уколико ће он бити кориштен против њега.

[4] Контакт информација:

Prof. Dr. Peter Schneider

Institut für Rechtsmedizin zu Köln

Melatengürtel 60-62 D-50823 Köln

Tel.: +49 221 478 88345

Fax: +49 221 478 88370

eMail: peter.schneider@uk-koeln.de

[5] Суђење Поповићу и осталима, 1. фебруар 2008, Транскрипт, с. 20872.

[6]

<http://www.ic-mp.org/press-releases/ambassador-thomas-miller-appointed-new-chairman-of-the-international-commission-on-missing-personsambasador-thomas-miller-imenovan-za-novog-predsjedavajuceg-medunarodne-komisije-za-nestale-osobe-icmp/>

Read this article in English: "*Misrepresentations of DNA Evidence about Srebrenica*":

<http://www.globalresearch.ca/index.php?context=va&aid=25726>

The original source of this article is [Srebrenica Historical Project](#)

Copyright © [Stefan Karganović](#), [Srebrenica Historical Project](#), 2011

[Comment on Global Research Articles on our Facebook page](#)

[Become a Member of Global Research](#)

Articles by: [Stefan Karganović](#)

Disclaimer: The contents of this article are of sole responsibility of the author(s). The Centre for Research on Globalization will not be responsible for any inaccurate or incorrect statement in this article. The Centre of Research on Globalization grants permission to cross-post Global Research articles on community internet sites as long the source and copyright are acknowledged together with a hyperlink to the original Global Research article. For publication of Global Research articles in print or other forms including commercial internet sites, contact: publications@globalresearch.ca

www.globalresearch.ca contains copyrighted material the use of which has not always been specifically authorized by the copyright owner. We are making such material available to our readers under the provisions of "fair use" in an effort to advance a better understanding of political, economic and social issues. The material on this site is distributed without profit to those who have expressed a prior interest in receiving it for research and educational purposes. If you wish to use copyrighted material for purposes other than "fair use" you must request permission from the copyright owner.

For media inquiries: publications@globalresearch.ca